

Statens Planteavlsvforsøg

1478. MEDDELELSE

81. ÅRGANG 15. MARTS 1979

Udgivet af
Statens
Planteavlsvudvalg

Statens Forskningscenter for Havebrug
Institut for Landskabsplanter, Hornum,
9600 Års

Produktion af prydbuske i containere

Cornus alba 'Sibirica'

O. Bøvre

Indledning

Endnu foregår en stor del af produktionen af prydbuske som markkultur, og normalt går der 4 år for at producere en færdig plante. Salgsproduktet, A-kvaliteten, er en kraftig barrodet busk med mindst 3 kraftige grene, som regel med 5-6 grene.

Desuden tilbyder planteskolerne de såkaldte lette buske, som er lidt svagere udviklet end A-kvaliteten, og som kan have mindre skønhedsfejl, der er uden betydning for den videre dyrkning.

Det er normalt, at de kraftige barrodsplanter har svært ved at fortsætte væksten efter udplantning på blivestedet. Selv under de bedste plantningsforhold, vil planterne kun få en lille og som regel uharmonisk tilvækst det første år efter udplantning.

Mindre barrodsplanter har som regel en større rodmasse i forhold til toppen og kommer derved bedre og hurtigere over omplantningschoket. Planter dyrket i containere med alle rødder intakte er meget plantningssikre, og planterne fortsætter deres normale vækst og vækstform uden omplantningschok.

Der er tradition for, at prydbuske til have og anlæg, skal være kraftige markkultiverede barrodsplanter. Imidlertid har ændrede salgformer ført til større efterspørgsel af containerproducerede planter, ganske enkelt fordi barrodsplanter er uegnede til selvbetjeningsbutikker.

Anlægsgartneren foretrækker også containerplanter, og gerne i en mindre størrelse end de traditionelle, da de er langt mere etableringssikre end de store barrodede.

Formål

I 1973 startede på Institut for Landskabsplanter, Hornum, en forsøgsrække med produktion af prydbuske i containere. Forsøgene havde til formål at finde frem til dyrkningsprogrammer for produktion af prydbuske i containere, såvel af traditionel størrelse, som af mindre planter (basisplanter) til privathaver, anlæg, planter til videre kultur, eller som hyldevarer i selvbetjeningsbutikker.

Forsøgene skulle endvidere give svar på, om det var muligt at producere en færdig salgsvare på én vækstsæson.

Forsøgsplan

Foruden *Cornus* indgik *Forsythia* og *Hypericum* i forsøgene. Nærværende meddelelse omhandler *Cornus alba* 'Sibirica'. En række faktorer, som stikketidspunkt, stiklingstype, containerstørrelse, antal stiklinger pr. enhed, planteafstand, drivning af moderplanter, vanding og gødskning, indgik i en serie mindre forsøg.

De foreløbige resultater viste, at det var muligt at producere en færdig salgsvare i løbet af én vækstsæson, til efterårssalgets begyndelse i uge 37. Efter gennemførelse af forsøgene i årene 1975-77 foreslås følgende 4 kulturprogrammer for *Cornus alba* 'Sibirica'. Se fig. 1.

Program 1. Traditionel plantestørrelse, 100-130 cm høje, mindst 5 grene, 2,0 liter containere. Baseret på træagtige stiklinger fra friland. 2-3 stiklinger pr. enhed. Stikning sidst i marts. Knibes en gang.

Program 2. Containerplanter, 80-100 cm høje, mindst 5 grene, 2,0 liter containere. Baseret på urteagtige stiklinger fra drevne moderplanter. 2 stiklinger pr. enhed. Stikning sidst i marts. Knibes to gange.

Program 3. Basisplanter, 30-50 cm høje, mindst 3 grene. Baseret på urteagtige stiklinger fra drevne moderplanter. 2 stiklinger pr. enhed. Stikning først i maj. Knibes en gang.

Program 4. Basisplanter, 30-50 cm høje, mindst 3 grene. Baseret på urteagtige stiklinger taget fra moderplanter på friland. 2 stiklinger pr. enhed. Stikning først i juni. Kun enkelte lange skud knibes.

Forsøgenes gennemførelse

Moderplanterne er dyrket i containere. Drivning af moderplanter i frostfrit hus fra først i februar eller sidst i marts. Fra midt i februar ved minimum 10°C og maksimum 25°C målt i 2,0 m højde.

Stiklingerne. Alle urteagtige stiklinger var 1-led-stiklinger (et bladpar) og vækststofbehandlet med 500 ppm IBA. De træagtige stiklinger var

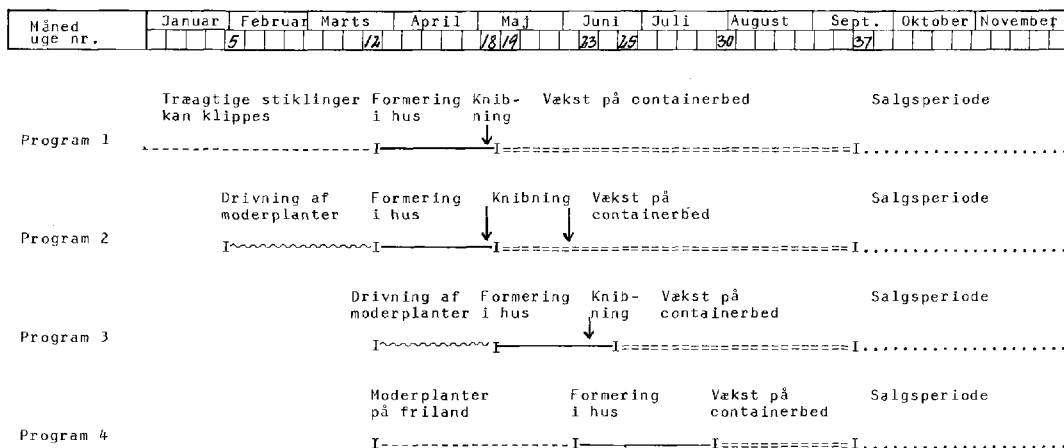

Fig. 1. Kulturprogram for *Cornus alba* 'Sibirica'.

både 1 og 2-leddede, 10–12 cm lange og behandlet med 1000 ppm IBA. Undervarme på formeringsbordet var ca. 22°C.

Dyrkningssubstrat. Planterne blev formeret i 0,4 liter Grodan-blokke. Planterne blev produceret i 0,4 og 2,0 liter blokke eller oppottet i 2,0 liter containere med spagnum-stenuldblegning i volumen-forholdet 2:1.

Gødningsvand. Hornumblending blev givet med 0,5 promille tre gange ugentlig fra stikning til roddannelse. Derefter gødningsvand efter fordampningsautomat. Ved 1,8 mm fordampning blev der i hus givet 2,0 mm Hornumblending 0,8 promille. På friland blev der gødningsvandet med 2,2 mm ved 2,0 mm fordampning. Koncentrationen indtil sidst i juni 0,5 promille, derefter 1,0 promille.

Containerbed. Planterne stod på undervanding med 4,0 eller 5,5 dryp pr. m². Til vandfordelende underlag blev der benyttet undervandingsmåtter eller 2 cm sand med en partikelstørrelse under 2,0 mm.

Udsætning. Ved udsætning på containerbed blev planterne beskyttet mod stærk sol med skyggenet, som blev fjernet efter 4–6 dage. Straks efter udsætning af planterne blev der spændt opbindingsnet over planterne, 30 cm over containerne. Til store planter blev der tillige sat et net i ca. 80 cm højde.

Resultater

I tabel 1 er opført enkeltresultater af de 4 programmer, som er gennemført i årene 1975–77. I

program 1, hvor der benyttes træagtige stiklinger, giver stikning før midten af marts meget lav rodningsprocent. Urteagtige stiklinger får meget let rod, næsten 100 pct., dersom man undgår svampeangreb. Laveste rodningsprocent med urteagtige stiklinger har i forsøgene været 82. Længdevæksten afslutter midt i september, og forsøgene blev opgjort efter bladfald sidst i oktober.

Bemærkninger til programmerne

De enkelte programmer for produktion af *Cornus alba* 'Sibirica' i containere kan gennemføres på samme måde, som forsøgene er udført. Ud over dette kan det bemærkes:

Til program 1. Træagtige stiklinger kan klippes i hele vinterperioden, i frostfrit vejr, men bedst ved begyndende knopbrydning. Ved sen klipping bløder moderplanterne kraftigt. Alle grenens stiklinger kan bruges, men ensartede stiklinger giver en mere ensartet rodnings- og brydningsgrad. Der stikkes tre 1-leddede eller to 2-leddede stiklinger i 0,4 liter blokke eller containere under tåge. Anvendes 2-leddede stiklinger, skal der klippes ca. 3 cm under nederste knoppar, således at disse ikke stikkes ned i substratet.

På containerbedet sættes planterne med 16 planter pr. m².

Til program 2. Ved drivning af store moderplanter kan der høstes ca. 800 stiklinger pr. netto m² bedareal. Anvendes der basisplanter til drevne moderplanter, kan der høstes ca. 400 stk. pr. m². Basisplanterne forbliver i hus til midten af maj, og kan så følge det samme program eller benyttes

Tabel 1. Kulturprogram for *Cornus alba* 'Sibirica'.
Opnåede resultater af de enkelte programmer i årene 1975–77.

Program	Stikke-dato	Antal enheder stukket	Pct. af antal enheder stukket				Plante-*) højde i cm
			med rod	salgbare	fraserterede	døde	
1	23/3	232	93	77	15	1	122
2	26/3	210	91	82	9	0	102
3	11/5	240	98	91	6	1	—**)
4	2/6	462	98	68	30	0	72

*) Gns. af længste skud af salgbare planter.

***) Ikke målt.

Årsagen til de relativt mange fraserterede i program 4 er for få grene, men også at enkelte grene ikke har opnået mindstemålet.

som moderplante til program 3. På containerbedet 16 stk. pr. m².

Til program 3. Afstand på containerbedet, 33 planter pr. m².

Til program 4. For at få stiklinger af god kvalitet til første uge i juni, må moderplanterne stå på et beskyttet areal. For at få en stor procent salg-bare planter kan der stikkes 3 stiklinger pr. enhed, og kulturen må ikke på noget tidspunkt forsømmes. Afstand på containerbedet 33 planter pr. m².

Konklusion

Cornus alba 'Sibirica' er en kultur, som kan

produceres på een vækstsæson, dersom der benyttes væksthuse til formeringen af planterne. Formering baseret på træagtige stiklinger har været betragtet som vanskelig, men dersom der stikkes under tåge straks før knopspring, kan der opnås brugbare resultater.

Urteagtige stiklinger får meget let rod, over 90 pct., og er derfor et mere sikkert materiale at starte en produktion på.

Hvilket program eller kombination af programmer, som bør vælges, afhænger blandt andet af, hvilket produkt man ønsker at producere og hvilket produktionsapparat, man råder over.